

INFORMATIENOTA VOOR DE RAAD

Nummer: 24.386

Portefeuillehouder: P. van Dijk en D.A. Grimbergen
Portefeuille: Ruimtelijke Ordening Economische zaken
Programma:
Taakveld:

Datum: 12 november 2024

Onderwerp: **Trechtering van locaties: Nationaal Programma Ruimte voor Defensie**

DE RAAD NEEMT KENNIS VAN:

1. Het ministerie van defensie heeft een Kamerbrief verstuurd over de voorlopige plan MER-onderzoeksresultaten (Milieu Effect Rapportage). Met deze raadsinformatiebrief informeren wij u over deze kamerbrief.
2. Het standpunt van het college ten aanzien van de locaties die nader onderzocht worden.
3. Het verloop van het proces van Defensie voor het Nationaal Programma Ruimte voor Defensie

INLEIDING

Om de grondwettelijke taken uit te kunnen voeren zoekt Defensie naar ruimte binnen Nederland. Het gaat hierbij niet alleen om fysieke ruimte zoals kazernes en oefengebieden, maar ook om (milieu)ruimte op bestaande Defensielocaties. Het Nationaal Programma Ruimte voor Defensie (NPRD) maakt deze nieuwe ruimtevraag voor Nederland inzichtelijk. Het NPRD bevat planvorming op verschillende schaalniveaus: nationaal, regionaal en lokaal.

Het NPRD is op zoek naar locaties voor meerdere activiteiten. In heel Nederland zijn zoekgebieden aangewezen voor verschillende activiteiten van defensie, zoals bijvoorbeeld versterken en concentreren van ondersteunende eenheden (kazerne), ruimte voor munitieopslag, nieuw terrein voor oefenen en trainen met explosieven en toename gebruik jachtvliegtuigcapaciteit. Ook in Flevoland zijn diverse zoekgebieden aangemerkt. Voor de volgende activiteiten worden (ook) locaties in de gemeente Lelystad onderzocht:

1. Nieuw terrein voor oefenen en trainen met explosieven (locatie ten oosten van Vogelweg), gemeente Lelystad (zie onderstaande tekening)
2. Toename gebruik jachtvliegtuigcapaciteit (Stationering F-35 jachtvliegtuigen Lelystad Airport)

1. *Nieuw Terrein voor oefenen en trainen met explosieven*

Het ministerie van Defensie geeft de volgende informatie over de behoefte van een nieuw terrein voor oefenen en trainen met explosieven. De locatie bij Reek is te klein in omvang en capaciteit. Het is nodig dit terrein uit te breiden of er is een nieuw extra terrein nodig in de buurt van de genie-eenheden in de regio Arnhem-Apeldoorn-Zwolle of in de regio Marnehuizen waarbij een mogelijke locatie valt in landbouwtransitiegebied.

2. *Toename gebruik Jachtvliegtuigcapaciteit*

Het ministerie van Defensie geeft aan dat jachtvliegtuigen nu en in de toekomst meer ruimte nodig hebben. Onderzocht wordt een derde en eventueel een vierde luchthaven voor het uitbreiden van het aantal vluchten in Eindhoven, Gilze-Rijen, Woensdrecht en/of De Peel. Ter vergelijking wordt uitbreiding van het aantal vluchten op de twee bestaande vliegbases eraan gezet. En er wordt gekeken naar samenwerking met civiele luchthavens.

Notitie Reikwijdte en Detailniveau en eerste resultaten Plan-MER

Op 15 december 2023 publiceerde Defensie de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD). Iedereen kon een zienswijze indienen. De Gemeente Lelystad heeft haar zienswijze ingediend op 12 februari 2024 (zie bijlage).

Inmiddels heeft de regering op basis van de eerste onderzoeksresultaten van het Plan-MER een eerste selectie gemaakt. Uit deze selectie blijkt welke locaties verder worden onderzocht en welke op dit moment niet meer.

De locatie in Lelystad voor een *nieuw terrein voor oefenen en trainen met explosieven* is aangemerkt als verder te onderzoeken locatie-alternatief. De onderzoeksresultaten betreffen de kansrijke locaties voor *toename gebruik jachtvliegtuigcapaciteit* worden verwacht in december 2024.

KERNBOODSCHAP

1. Het ministerie van defensie heeft een Kamerbrief verstuurd over de eerste trechtering van locaties die verder onderzocht zullen worden.

Het ministerie van Defensie is bezig met de Plan-MER, heeft vele informatieavonden georganiseerd de afgelopen maanden en vele colleges gesproken. Op basis van de eerste onderzoeksresultaten van het Plan-MER, het maatschappelijk en bestuurlijk draagvlak en het defensiebelang heeft het ministerie van Defensie een eerste trechtering gedaan in de te onderzoeken locaties¹. Niet kansrijke locaties worden niet verder onderzocht. De nader te onderzoeken locaties zijn vastgesteld in de ministerraad van 11 november 2024. Op 12 november 2024 is een Kamerbrief verstuurd met informatie over de nu beschikbare onderzoeksresultaten van het Plan-MER en welke locaties in het verdere traject verder zullen worden onderzocht. Op basis van deze eerste trechtering zullen in het vervolg van het Plan-MER onderzoek minder locaties verder worden onderzocht.

Voor Lelystad zijn de volgende activiteiten het meest relevant: een nieuw terrein voor oefenen en trainen met explosieven en een locatie voor toename voor uitbreiding capaciteit jachtvliegtuigen. In de kamerbrief wordt nog geen uitspraak gedaan welke locaties voor jachtvliegtuigen (niet) nader worden

¹ In deze link vindt u alle onderzoekslocaties voor alle benodigde activiteiten van Defensie
<https://www.defensie.nl/binaries/defensie/documenten/publicaties/2024/08/29/bundel-detailkaarten-locatie-alternatieven-ruimte-voor-defensie/Bundel-detailkaarten-locatie-alternatieven-NRD-NPRD.pdf>

onderzocht (nog geen eerste trechtering). Hiervoor is meer tijd nodig. In december volgt hier meer informatie over.

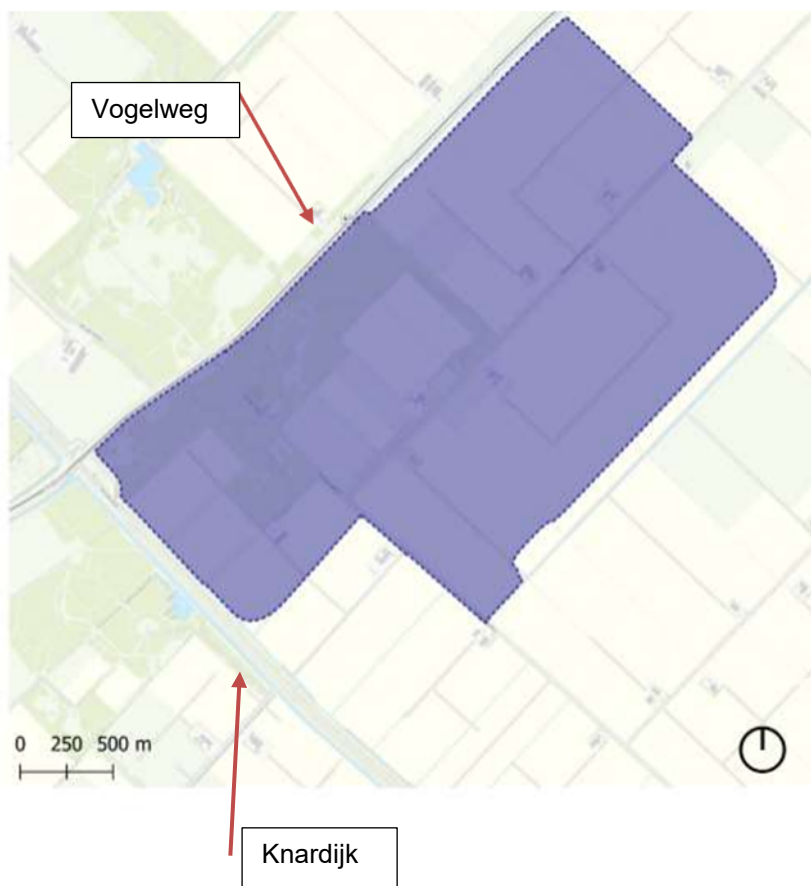
Nieuw terrein voor oefenen en trainen met explosieven

Het ministerie van Defensie heeft in de NRD 8 locaties in Nederland aangewezen als zoeklocatie voor een nieuw terrein voor oefenen en trainen met explosieven. In de kamerbrief wordt duidelijk dat op basis van de eerste resultaten van het MER onderzoek is besloten, 3 locaties verder te onderzoeken.

Deze 3 locaties bevinden zich in:

- Lelystad
- Arnhem-Rozendaal
- Kollummerwaard

2.4.4 *Lelystad, gemeente Lelystad, Flevoland*

2. Het standpunt van het college ten aanzien van de locaties de nader onderzocht worden.

Staatssecretaris G. Tuinman van Defensie maakte de afgelopen weken een ronde langs provincies om te spreken over het NPRD. Op maandag 21 oktober 2024 heeft hij in Flevoland gesproken met de bestuurders van de provincie en de gemeenten. Er is begrip vanuit Flevoland voor de noodzaak om Defensie te versterken. Het is zeer waarschijnlijk dat Defensie ook in de toekomst in Flevoland komt. Iedere provincie/regio zal zijn steentje moeten bijdragen. Het ene Defensie-onderdeel past wat meer bij de ontwikkeling van Flevoland dan de andere, waarbij we op een aantal onderdelen ook risico's

signaleren. Mocht Defensie komen, dan willen we dat samen gaan vormgeven, samen met de inwoners en ondernemers.

Voor activiteiten binnen de gemeente Lelystad geldt dat de mogelijke komst van jachtvliegtuigen in onze optiek alleen mogelijk is als de burgerluchthaven opengaat voor groothandelsverkeer, waarbij het een versterking kan zijn van de campusontwikkeling. Daarbij vragen we aandacht voor balans in overlast en goede leefomgeving.

Een nieuw terrein voor oefenen en trainen met explosieven heeft geen meerwaarde voor het gebied. Voor het college is de komst van een nieuw terrein voor oefenen en trainen met explosieven in Lelystad onbespreekbaar. De eventuele komst van een nieuw terrein voor oefenen en trainen met explosieven trekt een wissel op het agrarische gebied en de potentie van de economische ontwikkeling van de regio. Ook zijn er vraagstukken ten aanzien van waterveiligheid. Dit werd eveneens besproken tijdens de vergadering met de staatssecretaris.

3. Het verloop van het proces van Defensie voor het Nationaal Programma Ruimte voor Defensie

Er worden een aantal stappen gezet voordat het Rijk de definitieve locaties vaststelt. Onderstaande in het kort de tijdlijn tot de vaststelling:

- *December 2024*, landelijke bijeenkomst voor bestuurders waarin duidelijk wordt welke luchthavens verder onderzocht worden voor een mogelijke locatie voor de toename in jachtvliegtuigencapaciteit en welke locaties niet verder onderzocht worden
- *Januari 2025* regionaal bestuurlijk overleg met Defensie
- *Einde Q1 2025* ter inzagelegging van ontwerp nationale beleidsvisie met plan-MER (en locatiekeuzes)
- *Tweede helft 2025* Nota van Antwoord en vaststellen van Nationale beleidsvisie.

Nb. Voor de zomer zal de ontwerp Nota Ruimte ter inzage worden gelegd. Er vindt interdepartementaal overleg plaats over de zoeklocaties van defensie.

VERVOLG

Op dinsdag 12 november 2024 is er een Kamerbrief gestuurd, met daarin opgenomen de locaties die verder onderzocht gaan worden in de Plan-MER. Het gaat hier om heel concrete locaties, die op kavelniveau bekend zijn. Tegelijkertijd worden ook de eigenaren van de betreffende kavels geïnformeerd door Defensie. Zij versturen op 13 november een brief aan de kaveleigenaren van de zoeklocaties. Wij informeren u raad met deze informatiebrief.

Wanneer in december meer bekend is over de trechtering van locaties voor jachtvliegtuigen zullen wij u ook per raadsbrief informeren. In verband met de vertrouwelijkheid van de stukken kunnen wij u steeds informeren na het openbaar maken van de documenten door het ministerie van Defensie. Het maken van een keuze voor de uiteindelijke locatie is een beslissingsbevoegdheid van het Rijk. Omdat deze locatiekeuzes een Rijksbesluit zijn, volgen wij de communicatie- en informatielijnen vanuit het Rijk. Meer informatie kunt u vinden op de website [Ruimte voor Defensie | Defensie.nl](https://www.ruimtevoordefensie.nl). Wij stemmen onze communicatiemomenten zo goed mogelijk af met de andere Flevolandse overheden.

Defensie is voornemens de uitwerking van de door het kabinet gemaakte keuzes samen met de desbetreffende betrokkenen in de regio's te realiseren.

Bijlagen

- Kamerbrief 12 november NPRD resultaten eerste trechtering
- Zienswijze NPRD gemeente Lelystad